

Привет
Как тебя зовут?
Кто это?

В рюкзаке Саши

Katarzyna Leśniak
Piotr Tokarz

Scenariusz lekcji

Poradnik metodyczny do programu nauczania języka rosyjskiego dla I etapu edukacyjnego (klasy I–III szkoły podstawowej)

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Beata Luc
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

Przedmiot:

język rosyjski

Temat lekcji:

В рюкзаке Саши

Klasa, czas trwania zajęć:

III, 45 minut

Cele ogólne:

- utrwalenie słownictwa poznanego na poprzednich lekcjach,
- kształtowanie poprawnej wymowy poprzez czytanie komiksu,
- wprowadzenie przyimków *на* i *под* w połączeniu z rzeczownikami *стол, партa*,
- kształtowanie umiejętności prowadzenia dialogu.

Cele operacyjne**Uczeń:**

- nazywa i zapisuje przedstawione przybory szkolne (X.4.2.; X.5.2.),
- rozumie ze słuchu nazwy przyborów szkolnych wymienionych przez nauczyciela (X.2.2),
- czyta komiks dotyczący rozmieszczenia przedmiotów szkolnych (X.3.1.),
- rozumie treść komiksu (X.3.1.),
- uzupełnia zdania z luką, używając przyimków *на, под* w połączeniu z rzeczownikami *стол, партa* (X.5.2.)
- prowadzi dialog na podstawie ilustracji (X.4.2.),
- współpracuje z rówieśnikami podczas wykonywania zadania (X.8.4.),
- wie, w jaki sposób może samodzielnie pracować nad językiem (oglądanie bajki pt. *Маша и медведь* na określony temat) (X.8.3.).

NaCoBeZU („na co będę zwracać uwagę”):

- czytam treść komiksu, w którym wymienione są przybory szkolne,
- rozumiem treść komiksu;
- śpiewam piosenkę o przyborach szkolnych poznaną na ostatnich zajęciach,
- wstawiam odpowiedni przyimek *на, под* w podanych zdaniach,
- opisuję położenie danych przedmiotów/obiektów znajdujących się w klasie (np. na ławce, pod ławką),
- zapisuję ich nazwy po rosyjsku,
- prowadzę krótki dialog z kolegą lub koleżanką na temat położenia wybranych przedmiotów, używając pytań: *Где?, Что это?*,
- oglądam bajkę pt. *Маша и медведь* i na jej podstawie wypisuję po rosyjsku nazwy przyborów szkolnych.

Metody i techniki nauczania:

- praca z materiałem ilustracyjnym (komiks),
- karty pracy z ćwiczeniami,
- aktywizowanie poprzez muzykę/ zabawę,

- tarcza strzelnicza,
- metoda kartek samoprzylepnych.

Formy pracy:

- praca indywidualna,
- praca w parach,
- praca z całym zespołem klasowym.

Środki dydaktyczne:

- lizaki z napisami *ДА* i *НЕТ*,
- magnetofon i płyta CD,
- karty pracy (komiks, ilustracja przedstawiająca ławkę szkolną z położonymi na niej i pod nią przyborami szkolnymi oraz zadanie z lukami),
- omawiane przybory szkolne,
- przygotowana przez nauczyciela interaktywne gra dydaktyczna,
- tablica interaktywna.

OPIS PRZEBIEGU ZAJĘĆ

1. Powitanie dzieci ulubioną piosenką lub rymowanką.

2. Powtórzenie słownictwa z poprzednich lekcji:

- Przeprowadzenie zabawy *В рюкзаке Саша*.
- Powtórzenie słownictwa.

Nauczyciel pokazuje dzieciom plecak Saszy i prosi, żeby przypomniły jego nazwę w języku rosyjskim. Następnie wyciąga z plecaka przybory szkolne, a uczniowie nazywają je w języku rosyjskim.

- *ДА или НЕТ* – rozumienie ze słuchu.

Nauczyciel podnosi wybrany przedmiot i mówi: *Это пенал*. Jeśli nauczyciel nazwał przedmiot zgodnie z prawdą, dzieci podnoszą w górę lizak z napisem *ДА*, jeśli nauczyciel próbował wprowadzić dzieci w błąd, wtedy podnoszą lizak z napisem *НЕТ* itd.

3. Praca z komiksem.

В классе

– *Саша, ты не знаешь где мой пенал?*

– *Там, на столе.*

– *А где моя ручка?*

– *Твоя ручка на парте.*

– *Саша, а что лежит под партой Андрея?*

– *Под его партой твой карандаш.*

– *Да, это мой карандаш! Там тоже моя тетрадь!*

– *Действительно, это твоя тетрадь!*

– *Ой, сегóдня я ничегó не могу́ найтí. Спасíбо за пóмощь!*

– *Нé за что.*

- Czytanie komiksu przez nauczyciela.
- Czytanie komiksu z podziałem na role przez chętne dzieci.
- Omówienie treści komiksu.
- Wprowadzenie i omówienie przyimków *на* i *под* w połączeniu z rzeczownikami *стол, пáрта*:

стол – на столé; пáрта – на пáрте;

стол – под столóм; пáрта – под пáртой.

4. Uzupełnianie luk w zdaniach zgodnie z przedstawioną ilustracją.

..... столóм рúчка, а столé пенáл. (wyrazy do wpisania: *на, под*)

На пáрте, а под пáртой

5. Prowadzenie dialogu na podstawie ilustracji.

- Uczniowie prowadzą w parach dialog, określając położenie przedmiotów znajdujących się na ilustracji otrzymanej od nauczyciela. Używają pytań zaczynających się od słów: *где, что*, np.:

– *Что на столé?*

– *На столé рúчка.*

– *Где пенáл?*

– *Пенáл под пáртой.*

6. Gra interaktywna memory (ilustracja–wyraz) oraz gra dydaktyczna wymagająca połączenia wyrazów: *на* i *под* z odmienionym rzeczownikiem.

7. Zabawa na zakończenie zajęć.

- Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. Nauczyciel podaje im przedmioty: *карандáш, рúчка, пенáл, тетрáдь, кнíжка, рюкзáк*, i włącza muzykę. Uczniowie podają sobie z rąk do rąk przedmioty, a gdy muzyka milknie, nazywają w języku rosyjskim przedmiot, który trzymają w rękach.
- Dzieci śpiewają piosenkę o przyborach szkolnych poznaną na poprzednich zajęciach.

8. Praca domowa: Obejrzyj bajkę pt. *Masza i niedźwiedź* – odcinek poświęcony szkole, i wypisz nazwy przyborów szkolnych, którymi posługiwała się Masza.

9. Ewaluacja: tarcza strzelnicza.

- Uczniowie podchodzą do tarczy i zaznaczają kropką swoją ocenę. Jeżeli tarcza jest przypięta do tablicy korkowej, to można zastosować prawdziwe rzutki lub wypukłe pinezki. Następnie należy omówić wyniki, zwracając uwagę na skupienia ocen i ich rozrzut, a w dyskusji spróbować zinterpretować otrzymane rezultaty.

10. Pożegnanie wybranym zwrotem w języku rosyjskim.

Komentarz metodyczny

Realizacja kompetencji kluczowych i umiejętności miękkich

- Zgodnie z zaproponowanym w programie nauczania spiralnym układem treści nauczania lekcja ta wraca do zagadnień omówionych wcześniej na lekcjach języka rosyjskiego w klasie I. Był to okres ustno-słuchowy, podczas którego proces dydaktyczny skupiał się na kształceniu umiejętności mówienia i słuchania (brak kształcenia umiejętności czytania i pisanie). Dlatego w klasie III treści nauczania są powtórzone i uzupełnione o kształcenie umiejętności czytania i pisanie.
- Przeprowadzenie niniejszej lekcji pozwala kształtować następujące kompetencje kluczowe: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności (porozumiewania się w języku obcym), kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się. Dzięki pracy w parach uczniowie uczą się współpracy i kształtują swoje zdolności porozumiewania się w języku rosyjskim.

Nauczanie zdalne

- Uczniowie w nauczaniu zdalnym oraz hybrydowym mogą poznawać, rozwijać, a także utrzymywać materiał dotyczący leksyki i struktur gramatycznych, dzięki nowoczesnym narzędziom technologii informacyjno-komunikacyjnych. Ćwiczenia interaktywne mogą polegać m.in. na dopasowywaniu wyrazów do obrazków, wirtualnym pakowaniu tornistra do szkoły, nadawaniu odpowiednich kolorów przedmiotom szkolnym, uczeniu się poprawnej wymowy słów itp. Wszelkie gry interaktywne powinny być stworzone przez nauczyciela na dostępnych platformach edukacyjnych i uwzględniać indywidualne potrzeby uczniów.
- Nauczyciel może również zachęcić uczniów do aktywności przed kamerką. Warto często nagradzać dzieci pozytywnymi komentarzami za zaangażowanie i prezentowanie swoich umiejętności.
- Dialog i karty pracy z ćwiczeniami gramatycznymi można przesłać uczniom w pliku Word lub PDF, co z pewnością ułatwi im pracę z tekstem.

Dostosowanie wymagań do ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE)

- Nauczyciel powinien zwrócić uwagę na równomierne obciążenie uczniów zadaniami. Trzeba mieć na względzie różne warunki przygotowywania i wykonywania ćwiczeń, by na lekcjach nie stawiać ucznia ze SPE wyłącznie w pozycji asystenta innego ucznia bez obciążeń dysfunkcyjnych czy też do biernego uczestniczenia w zajęciach.
- Dobierając uczniów w pary, należy pamiętać o ich słabych i mocnych stronach. Uczniowie mający trudności w nauce powinni pracować na lekcji z uczniami zdolnymi. Ma to na celu wyrównania szans edukacyjnych, wsparcie koleżeńskie oraz rozwój umiejętności językowych. Uczniowie pomagający słabszemu koledze czy koleżance czują się dowartościowani, a uczniowie ze SPE przypuszczalnie będą się mniej stresować, niż gdyby mieli pracować wyłącznie w grupie dzieci, które wymagają więcej uwagi ze strony nauczyciela i wykonują zadania w wolniejszym tempie.
- Podczas niniejszej lekcji nauczyciel może użyć metody kartek samoprzylepnych ze spersonalizowanymi wiadomościami, która sprawdza się nie tylko u uczniów ze SPE. Można za ich pomocą udzielić pochwały poszczególnym uczniom za wkład pracy podczas wykonywania danego zadania. Mogą to być krótkie zdania, których celem

jest docenienie pracy dziecka, np. „Mistrz czytania”, „Wspaniale odgrywasz dialog”, „Świetnie radzisz sobie z pisaniem” itp. Warto, żeby każdy uczeń został doceniony, a jego wkład pracy zauważony. W ten sposób budujemy w podopiecznych poczucie własnej wartości i wiarę w swoje możliwości. Należy pamiętać także, że dzięki metodzie kartek samoprzylepnych możemy pobudzić dzieci, przywołać je do pracy, pokazać błąd, zmodyfikować polecenie. Kartki powinny być różnokolorowe, o różnych kształtach, z obrazkami. Nauczyciel ma je cały czas przy sobie, chodząc po klasie, rozdaje uczniom potrzebującym różnych form interwencji wiadomości dopasowane do okoliczności. To rozwiązanie sprawdza się, ponieważ jest to metoda niewerbalna, nie zakłóca toku lekcji, sprzyja koncentracji, pozwala na równoległe działania wobec uczniów o różnych potrzebach.

- Uczniowie z dysfunkcją narządu wzroku powinni dostać tekst dialogu z powiększoną czcionką (w przypadku materiałów ilustracyjnych należy zachować dobry kontrast i wysoką jakość wydruku).
- Uczniowie niedosłyszący powinni zajmować miejsca blisko stanowiska nauczyciela, aby mieć możliwość jak najlepszego odbioru komunikatu oraz móc odczytywać przekaz z ruchu warg.
- Uczniom z zaburzeniami koncentracji uwagi należy umożliwić pracę w ciszy, wydłużyć czas na wykonanie zadania i podać dodatkową instrukcję do zadań.
- W pracy z uczniem zdolnym nauczyciel przygotowuje na zajęcia dodatkowe karty pracy. Uczniowie zdolni opisują pisemnie ilustrację, na której są przedstawione przedmioty szkolne znajdujące się pod ławką i na ławce (zadanie wykracza poza podstawę programową). Nauczyciel może zlecić wykonanie dodatkowej pracy domowej (np. napisanie własnego wierszyka zawierającego nazwy przyborów szkolnych, co pozwala uczniom rozwijać wyobraźnię i poszerzać wiedzę z zakresu języka rosyjskiego).
- Dla uczniów z inteligencją lingwistyczną proponuje się pociąć dialog na fragmenty, a następnie zlecić ułożenie dialogu zgodnie z zaprezentowanym wcześniej wzorcem.
- Rusycyście, aby zachęcić uczniów ze SPE do aktywnego udziału w zajęciach, może zaproponować dzieciom, by występowały w roli prezentera zawartości plecaka Saszy, mając do dyspozycji własny plecak z jego wyposażeniem. W przypadku, gdy nazwa danego przedmiotu nie była omawiana na zajęciach, swoje umiejętności lingwistyczne mogą zaprezentować uczniowie zdolniejsi. Nauczyciel pomaga uczniom w znalezieniu synonimów czy też wyrazów bliskoznacznych; dla przykładu: *учебник – книга, карандаш – цветной карандаш, букварь – алфавит* itp.

Katarzyna Leśniak – absolwentka Instytutu Języków Obcych (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego na kierunku filologia rosyjska. Posiada dodatkowe wykształcenie z zakresu wychowania przedszkolnego (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) oraz z zakresu edukacji elementarnej – wychowanie przedszkolne i edukacja wczesnoszkolna (Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Brzegu). Od 2008 roku pracuje w Katolickiej Szkole Podstawowej im. ks. F. Błachnickiego w Nowym Sączu – początkowo jako nauczycielka języka rosyjskiego, a od 2013 spełnia się jako nauczycielka wychowawca w edukacji wczesnoszkolnej. Ma również doświadczenie w pracy m.in. jako lektor języka rosyjskiego w Centrum Językowym (Wyższej Szkoły Biznesu) w Nowym Sączu.

Piotr Tokarz – rusycysta. Z wykształcenia tłumacz języka rosyjskiego, w którym jest zakochany nieprzerwanie od ponad 10 lat. Dyplom licencjata (2013) oraz magistra (2015) filologii rosyjskiej otrzymał odpowiednio w Instytucie Języków Obcych (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nowym Sączu) i w Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskiej (Uniwersytet Jagielloński). Swoje wykształcenie uzupełnił z pedagogiki (2017), uprawniającej go do wykonywania zawodu nauczyciela. Od 2016 roku posiada doświadczenie pracy jako korepetytor, nauczyciel czy wykładowca języka rosyjskiego w szkołach językowych, prywatnych i na uczelni. Dodatkowo odbywał liczne praktyki translatorskie, występował również w charakterze tłumacza konsekutywnego w ramach programu studyjnego Study Tours to Poland.